

Länsstyrelsen
Västmanlands län

Livsmiljöenheten

Tillämpning av alkohollagen i Västmanlands län

LÄNSSTYRELSENS RAPPORTSERIE

Rapport 2007:1

Förord

Länsstyrelsen har genom media och via kommunens alkoholhandläggare i länet uppmärksammats på olika problem som tillämpningen av alkohollagen medför.

Länsstyrelsen i Västmanlands län har med anledning av det under 2006 genomfört en verksamhetstillsyn med syftet att få en samlad bild över hur kommunerna i länet under de tre senaste åren tillämpar alkohollagen i praktiken.

Rapporten är en sammanställning av resultaten av kommunernas svar på frågan om hur alkohollagen tillämpas samt Länsstyrelsens kommentarer. Förhoppningen är att innehållet i rapporten ska bidra till att lyfta upp vikten av att alkohollagen tolkas utifrån den skyddslag som den är tänkt att vara samt att motivera berörda att inhämta kunskaper i alkohollagen om så behövs.

Länsstyrelsen har för avsikt att under våren 2007 anordna en utbildning i alkohollagen och dess tillämpning för kommunstyrelserna och kommunpolitiker i berörda nämnder i länet.

Rapporten är sammanställd av Marie-Louise Ohlander.

Denna rapport ingår i Länsstyrelsens rapportserie med rapportnummer 2007:1.

Håkan Eriksson

Länsråd

Marie-Louise Ohlander

Socialkonsulent

Innehåll

1	Bakgrund _____	5
2	Länsstyrelsens utgångspunkter _____	6
3	Redovisning av remissvaren _____	6
4	Resultat _____	12
5	Länsstyrelsens kommentarer _____	13
6	Delar av alkohollagen med kommentarer _____	14

1 Bakgrund

Länsstyrelsen är enligt 8 kap 1 § alkohollagen (1994:1738) tillsynsmyndighet över kommunerna i länet.

Länsstyrelsen har genom media och via alkoholhandläggarna i länet uppmärksammat på olika problem som tillämpningen av alkohollagen medför. Utifrån det begärde Länsstyrelsen i mitten av april 2006 en redogörelse från samtliga kommuner i länet om hur lagen tillämpas avseende tillståndsgivning och tillsyn.

Begäran skickades ut till samtliga kommunstyrelser i länet och var öppet formulerad. Kommunerna fick besvara den utan styrda svarsalternativ.

Kommunernas redogörelse skulle innehålla frågeställningar, avväganden och problem som förekommit under handlägningsprocessen samt en redovisning av kommunens syn på tillämpningen av alkohollagen med utgångspunkt från dessa frågor. Redogörelsen avsåg de senaste tre åren. Av särskilt intresse var de ärenden där alkoholhandläggaren och socialnämnden/kommunstyrelsen hade haft olika uppfattningar.

Syftet är att Länsstyrelsen som tillsynsmyndighet inom länet vill få en samlad bild av hur alkohollagen tillämpas av länets kommuner avseende tillståndsgivning och tillsyn. En annan viktig fråga är om det förekommer ärenden där handläggaren och socialnämnden/kommunstyrelsen har olika uppfattning om dels tillståndsgivningen och dels hur tillstånden ska efterlevas.

2 Länstyrelsens utgångspunkter

Alkohollagen (1994:1738) är en skyddslagstiftning som tillkommit för att värna om människors hälsa och välbefinnande och för att förhindra olägenheter i samband med alkoholserving. I Statens Folkhälsoinstituts "Handbok Alkohollagen" står det följande. "De alkoholpolitiska hänsynen skall ha företräde framför de företagsekonomiska och näringspolitiska. Lagen begränsar tillgängligheten bl a genom att endast sådana serveringsställen som uppfyller de högt ställda kraven i lagen beträffande kök och mathållning skall kunna komma ifråga för alkoholserving. Bestämmelserna om administrativa ingripanden är till för att få bort missförhållanden och för att förhindra att nya uppstår. Åtgärder mot en tillståndshavare har alltså det syftet och är inte avsedda som straff utan är ett medel för att skapa en god restaurangmiljö. Tillståndshavaren har getts ansvar att inom vissa i lagen och i tillståndet givna ramar själv få utforma sin verksamhet. Kommunernas uppgift är att vägleda tillståndshavarna och att kontrollera att reglerna följs."

En väl fungerande tillsynsverksamhet är en hörnsten i det alkoholskadeförebyggande arbetet.

3 Redovisning av remissvaren

Alla kommuner har inkommit med svar.

Fagersta Kommun har redovisat 3 ärenden där handläggare och nämnd har gjort olika bedömningar:

1) En 17-åring serverades öl på en restaurang. Handläggaren föreslog att serveringstillståndet skulle återkallas alternativt utdela en varning då bestämmelserna i 3 kap 8 § första stycket hade överträtts. Socialnämnden ansåg att det inte var styrkt att alkoholserving skett till den underårige och beslutade att ej vidta åtgärder enligt alkohollagen. Istället anordnades ett möte med berörda parter för att tydliggöra vad som gäller enligt lag.

2) Missförhållande observerades efter tillsyn avseende överträdelse av 6 kap 3 §, 8 kap 5 §, 8 kap 5a §. Handläggaren föreslog att serveringstillståndet skulle återkallas. Nämnden beslutade att meddela bolaget en varning.

3) Under tillsyn noterades att en restaurang bröt mot 8 kap 5a §. Handläggares föreslog enligt 7 kap 20 § att meddela en varning. Nämnden beslutade att tillsynen inte föranledde någon åtgärd då man ansåg att den aktuella restaurangen alltid tidigare skött sina åtaganden.

Västerås Stad har via Sociala nämndernas stab meddelat att det är ett gott samarbete mellan Individ- och familjenämnd och alkoholhandläggarna och att nämnden

alltid, även då det förekommit diskussioner och då framförallt kring öppettider, har beslutat i enlighet med handläggarens förslag.

Surahammars Kommun redovisar att nämnden i ett ärende har beslutat mot handläggarens förslag. Det var ett ärende där handläggaren föreslog avslag på ansökan om serveringstillstånd eftersom sökanden hade anmärkning på att skatten inbetalats för sent samt att brandmyndigheten inte hade godkänt lokalerna. Nämnden beslutade att bifalla ansökningen under förutsättning att brandmyndigheten godkände lokalerna.

Köpings Kommun redovisar att de inom kommunen har ett tjugofemtal restauranger med serveringstillstånd. Under den avsedda tidsperioden som Länsstyrelsen vill ha redovisad har 55 ärenden handlagts. Inte i något av fallen som redovisats har handläggare och nämnd haft skilda ståndpunkter i fråga om beslutet. Ingen kan heller erinra sig att handläggarens tolkning av alkohollagen har ifrågasatts.

Sala Kommun har haft två ärenden där nämnden har beslutat annat än handläggarens förslag.

1) Ärendet blev aktuellt när serveringstillståndet angående förlängt öppethållandet skulle omprövas på eget initiativ av nämnden. Under utredningen framkom brister och överträdelser i rörande bland annat ordning och nykterhet, försäljning till underåriga, att tillståndshavaren inte meddelat ändrade förhållanden och ej heller registrerat alla inkomster i kassaregister, (lagrum: 3 kap § 4, 3 kap 8 §, 6 kap 2 §, 6 kap 8 §, 7 kap 8 §, 8 kap 3 §, 8 kap 5a §). Handläggarens förslag till beslut var att serveringstillståndet skulle återkallas. Nämnden beslutade att meddela en varning.

2) I det andra ärendet gjorde handläggare en gemensam tillsyn med Polisen. Handläggarens förslag till beslut efter utredningen blev att serveringstillståndet skulle återkallas då överträdelser framkommit gällande 7 kap 19 § punkterna 3 och 4.

Föreningen uppfyller inte längre kraven om ekonomiskt skötsamhet enligt 7 kap 7 § eftersom de inte följt reglerna i 8 kap 5 § och 5a §.

Handläggarens förslag till beslut var att tillståndet skulle återkallas. Nämnden beslutade att meddela en varning.

I Sala är det Vård- och omsorgsnämnden som är ansvarig för frågor gällande alkohollagen. De har i sin tur delegerat vidare beslutsfattandet till förvaltningschefen med rätt att vidare delegera till handläggare. Nämnden har fått utbildning i alkohollagen och dess tillämpning och följer lagen strikt. De gör inga egna tolkningar av lagen t ex på grund av sysselsättningsfrågor. Med anledning av att delegationen i princip är fullständig är det sällan ärenden kommer upp på nämndens bord.

Vid principiella ärenden beslutas det i samråd mellan nämndens ordförande, förvaltningschef och handläggaren om ärendet hänskjuts till nämnden för beslut.

Handläggaren har inte känt sig styrd eller haft problem med påtryckningar varken från politiker eller från chefer.

Kungsör meddelar att det inte i något ärende under de senaste tre åren har förekommit att handläggare och nämnd haft olika uppfattning. De har handlagt nio ärenden och alla har bifallits utom ett som fick ett delavslag.

Skinnskatteberg har under den aktuella perioden handlagt åtta ärenden. I ett ärende har nämnden beslutat annat än enligt handläggarens förslag och i ett annat pågår tillsyn från Länsstyrelsen. Handläggaren vill återkalla serveringstillståndet med stöd av 7 kap 19 § punkterna 3 och 4. Nämnden beslutade att meddela en varning.

Hallstahammar har redovisat sex ärenden. I skrivelsen framgår det att handläggaren tycker att det är svårt att som ensam handläggare exakt veta var gränserna går, hur mycket man ska ta hänsyn till det muntliga som sägs i ärenden och hur mycket man ska ta hänsyn till politikernas syn på alkohol- och näringslivsfrågor.

1) I det första ärendet konstaterar de så här i efterhand att både handläggare och politiker borde ha varit noggrannare i sin utredning och bedömning. Då hade de uppmärksammat att budgeten inte hade bärighet. Företaget gick i konkurs inom ett år. Ärendet forcerades fram efter påtryckningar från företrädare för fastighetsägare, mot politiker och tjänsteman. Det fanns en politisk vilja att stället skulle finnas kvar.

2) Handläggare och nämnd är överens om ett avslag. Länsrätten dömer enligt kommunens förslag.

3) Ytterligare ett ärende där starka påtryckningar förekom på både politiker och tjänsteman, även från politiker utanför socialnämnden samt från fastighetsägare. Bolaget hade förhalat utredningen genom att inte inkomma med korrekta handlingar. När det stod klart att endast ett avslag på ansökan var möjligt hänvisades ärendet från socialnämndens arbetsutskott till socialnämnden för beslutsfattandet. Där avslås ansökan och ärendet överklagas till Länsrätten. Under förhandlingen i Länsrätten uppger bolaget att de har åtgärdat alla punkter som ligger till grund för avslaget. Länsrätten upphäver det överklagande beslutet och återförvisar målet till socialnämnden för fortsatt handläggning. Under den fortsatta handläggningen framkommer att bolaget inte har åtgärdat viktiga punkter. Veckan före beslut ska fattas i socialnämndens arbetsutskott byter bolaget revisor och skatteskulder betalas in. Handläggaren har valt att inte skriva med något förslag till beslut i sin utredning till AU då denne fått personliga påhopp av politiker i kommunstyrelsen

samt av företrädare för såväl bolag som fastighetsägare. AU beslutar att bevilja bolaget serveringstillstånd då det har visat god vilja.

4) I detta ärende uppfyller inte sökande kraven enligt alkohollagen. Flera brister rättas till efter det att utredningen har kommunicerats. Nytt avtal skrevs och bolaget bytte revisor. Ej heller i detta ärende lämnade handläggaren något förslag till beslut, med tanke på att tidigare beslut fattats till den sökandes fördel.

5) Sökanden i detta ärende har tidigare fått avslag på grund av underlåtenhet att betala skatt. Detta har sökande bemött vid kommunikeringen med att det berodde på det tidigare avslaget på ansökan av serveringstillstånd, vilket medförde halverad inkomst för deras del. Inte heller här har handläggaren givit något förslag till beslut. AU beslutar bifall till serveringstillstånd.

6) I detta ärende har handläggare beslutat bifall till serveringstillstånd trots att dokumenterade kunskaper i alkohollagen saknas. Handläggarens bedömning som låg till grund för det var sökandens erfarenhet då denne drivit restaurang med serveringstillstånd i flera kommuner. Nämnden krävde dock att dokumenterade kunskaper i alkohollagstiftning ska finnas och tillägger det som villkor i serveringstillståndet.

Arboga har beskrivit två ärenden.

1) Det ena ärendet handlade om en vägkrog som skulle etablera sig i kommunen. Bolaget är seriöst och alkoholförsäljningen är oftast av underordnad betydelse i förhållande till övrig verksamhet på denna typ av restauranger varvid utredningen brukar vara relativt okomplicerad. Inför nyetableringen i kommunen hade bolaget haft många och intensiva kontakter med kommunen. Kommunstyrelseförvaltningen engagerade sig i handlägningsarbetet. Företagaren hörde av sig till både kommunalråd och kommunchef med frågor och synpunkter samtidigt som handläggaren påbörjade sin utredning på sedvanligt vis. Det fördes många diskussioner omkring ärendet vid sidan om handläggande tjänsteman och detta medförde flera problem. På grund av detta blev det en konflikt om vilka uppgifter som behövdes för att utredningen skulle kunna slutföras. Det handlade bl a om behovet av vandelprövning, vilka personer som var av betydande inflytande i rörelsen och kunskapskravet om alkohollagen.

Ärendet var uppe på socialnämndens sammanträdeslista i augusti 2004 men ströks då utredningen inte kunde slutföras gå grund av att alla handlingar inte hade inkommit. Handläggaren fick sedan dra ärendet muntligt för socialnämndes presidium där han upprepade att alla handlingar ännu inte fanns presenterade varvid beslut inte kunde fattas. Till den 15 september hade handläggaren beordrats att lägga fram en utredning, vilket han gjorde. I utredningen avrådde handläggaren från att fatta beslut i ärendet eftersom det fortfarande fattades viktiga delar av beslutsun-

derlaget. Detta till trots fattade ordförande i socialnämnden ett beslut om tillfälligt tillstånd med motiveringen att beslut inte kunde avvaktas på grund av att socialnämndens sammanträde i september ställt in. Någon delegation att fatta beslut på detta sätt finns inte i socialnämndens delegationsordning.

Vid socialnämndens ordinarie sammanträde i oktober fattades det slutgiltiga beslutet att bifalla ansökan om permanent tillstånd.

Kommunchefen kommenterar ärendet med att handläggaren önskade handlingar inte bara för bolaget som ansökte utan även för bolaget som ägde fastigheten och hyrde ut lokalen eftersom dessa bolag har samma ägare. Detta tyckte företagsägaren inte var av vikt och kommunledningen önskade att handläggaren skulle informera företagsägaren ytterligare och tillse att denne förstod alkohollagens önskemål. Under tiden närmade sig datumet för invigningen och för att denna inte skulle förhindras gav ordföranden ett tillfälligt tillstånd fram till det ordinarie socialnämndssammanträde där ett permanent tillstånd gavs.

2) Det andra ärendet handlar om ett ägarbyte och då måste de nya ägarnas lämplighet utredas för att ett serveringstillstånd ska kunna ges, vilket tar tid. De nya ägarna är kända Arbogabor och det blev svårare för handläggaren att genomföra en sedvanlig vandelsprövning, samt att fortsätta denna när oklarheter uppstod. Långt innan ansökan om serveringstillstånd hade lämnats in gjordes omfattande ombyggnationer i form av uteservering för flera hundratusen kronor, som om ansökan om serveringstillstånd endast vore en formalitet. Under utredningen uppdagades det att medel som tillförts företaget inte kunde ha kommit ifrån de sökande själva. Detta föranledde ytterligare en utredning, vilket kom att ifrågasättas av ledamöter i nämnden.

Kommunen äger fastigheten där restaurangen ligger och den nye ägaren hade fått tillstånd av tekniska nämnden att utföra ombyggnad. Han hade dock inte ansökt om serveringstillstånd innan ombyggnationen påbörjades. Det uppstod då förvirring när den utredande alkoholhandläggaren krävde in handlingar.

Det konstaterades att handläggande personal kände viss press när en entreprenör lagt ner avsevärda pengar i kommunens fastighet och förväntar sig ett omedelbart serveringstillstånd.

Även i detta ärende beslutades om ett tillfälligt tillstånd i avvaktan på att utredningen kunde slutföras för att sen besluta om ett permanent serveringstillstånd.

För närvarande pågår samtal med företagarföreningen för att utveckla samverkan och förståelse för varandras roller och stärka kunskapen mellan kommunernas olika enheter och deras respektive myndighetskrav.

Norberg har redovisat ett ärende där nämnd och handläggare gjorde olika bedömningar. Ärendet avsåg ett villkor enl. 7 kap 5 § tredje stycket i Alkohollagen om tillfällig ordningsvakt under veckosluten vid restaurang som haft ordningsproblem vid flera tillfällen. Alkoholhandläggaren bedömde att behov av ordningsvakt regelbundet under en kortare period var nödvändigt. Socialnämnden bedömde att behovet ej var nödvändigt då restaurangen sedan tidigare hade ett villkor om ordningsvakt vid hög kundtillströmning.

I övrigt finns inget att redovisa angående skilda bedömningar mellan alkoholhandläggare och Socialnämnden/förvaltningen enligt remissvaret.

Heby har sedan år 2000 en gemensam alkoholhandläggare med Sala kommun som är stationerad i Sala. Alkoholhandläggaren företräder sina ärenden direkt gentemot sociala nämnden i Heby. I enlighet med sociala nämndens delegationsordning är samtliga ärenden utom återkallelse eller varning delegerad till förvaltningschef. Samarbetet är mycket bra och under de tre senaste åren har den sociala nämnden inte avvikit från alkoholhandläggarens/förvaltningens förslag till beslut. Social nämnden har heller inte beslutat i ärenden som enligt delegationsordningen skall beslutas av förvaltningen.

4 Resultat

Kommun	Förslag återkalla serverings-tillstånd Beslut varning	Näringsliv kontra alkohol-lagen	Förslag avslag Beslut bifall	Förslag varning eller villkor Beslut ingen åtgärd	Nämnden skärpte beslutet	Nämnden alltid fattar beslut enligt förslag	Förslag återkallelse el. varning Beslut flerpartsmöte	Inget förslag från handläggare
Västerås						X		
Norberg				X				
Fagersta	X			X			X	
Skinn-skatte-berg	X							
Köping						X		
Arboga		XX						
Kungsör						X		
Sala	X X							
Heby						X		
Hallsta-hammar		XX			X			XXX
Sura-hammar			X					

X = ett ärende

5 Länsstyrelsens kommentarer

Det är av största vikt att lagar och förordningar som styr kommunens arbete efterföljs av de kommunala nämnderna och dess medarbetare. Kommunstyrelsen har en ansvarsfylld uppgift att se till att så sker.

Alkohollagen är en sträng skyddslagstiftning som lägger ett tungt ansvar på kommunen att tillse att alkoholservering sker under ordnade former för att minska både sociala och medicinska skadeverkningar.

Länsstyrelsen noterar att samarbetet mellan tjänstemän och politiker i de flesta fall fungerar väl vad gäller tillämpningen av alkohollagen.

I de redovisade ärendena framgår det att när politikerna inte följer alkoholhandläggarnas förslag till beslut så är deras beslut friare i förhållande till alkohollagen.

Politikerna har i alla redovisade ärenden, utom ett, beslutat om en mildare åtgärd än alkoholhandläggarens förslag. I ett fåtal ärenden riskerar näringslivsintressen att gå före alkohollagen.

Det har i några kommuner framkommit att kommunens olika intressen kan upplevas motstridiga. När kommunens näringslivsenhet arbetar för att få företag att etablera sig i kommunen utgår man från att det finns restauranger med tillhörande alkoholservering att tillgå. Att ansökningar om alkoholtillstånd måste utredas och följa alkohollagen kan ibland uppfattas som att myndighetens krav är väl ingående.

För att alkohollagen ska kunna efterlevas korrekt krävs det att de som har ansvaret för handläggningsprocessen och beslutsfattandet har goda kunskaper i alkohollagen och dess intentioner.

Det är viktigt sett ur ett brett folkhälsoperspektiv men framförallt med tanke på ungdomarna att alkohollagen tillämpas och tolkas på sätt som lagstiftaren avsett.

6 Delar av alkohollagen med kommentarer

Nedanstående är hämtat ur **alkohollagen (1994:1738)** samt kommentarer ur Statens folkhälsoinstituts "*Handbok Alkohollagen*".

• 3 kap Allmänna bestämmelser för försäljning (AL)

4 § Försäljning av drycker som omfattas av denna lag skall skötas på ett sådant sätt att skador i möjligaste mån förhindras.

8 § Vid detaljhandel med spritdrycker, vin och starköl får varor inte säljas eller annars lämnas ut till den som inte har fyllt 20 år. Motsvarande gäller vid detaljhandel med öl och servering av alkoholdrycker i fråga om den som inte har fyllt 18 år.

Alkoholdrycker får inte lämnas ut till den som är märkbart påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel.

Alkoholdrycker får inte lämnas ut om det finns särskild anledning anta att varan är avsedd att olovligen tillhandahållas någon.

Den som lämnar ut alkoholdrycker skall förvissa sig om att mottagaren har uppnått den ålder som anges i första stycket.

• 6 kap Servering (AL)

2 § Servering av alkohol skall ske med återhållsamhet och får inte föranleda olägenheter i fråga om ordning och nykterhet.

3 § På serveringsställe där serveringstillstånd gäller skall tillståndshavaren eller av honom utsedd serveringsansvarig person utöva tillsyn över serveringen och vara närvarande under hela serveringstiden.

Den som är serveringsansvarig skall med hänsyn till sina egenskaper och övriga omständigheter vara lämplig uppgiften.

Tillståndshavaren skall till tillståndsmyndigheten anmäla den eller de personer som har utsetts att ansvara för alkoholservingen.

För servering av spritdrycker, vin och starköl får endast sådan personal anlitas som är anställd av tillståndshavaren eller som är inhyrd från ett bemanningsföretag. Restaurangskolor med serveringstillstånd får dock i utbildningssyfte anlita restaurangskolans elever. Lag (2001:414).

8 § Från ett serveringsställe där serveringstillstånd gäller får inte någon medföra eller tillåtas medföra spritdrycker, vin eller starköl som har serverats där. Detta gäller inte hotellrum med minibar.

• 7 kap Tillstånd mm. (AL)

2 § Tillverkningstillstånd kan gälla spritdrycker, vin, starköl och öl eller avse en eller flera av dessa varor. Inköpstillstånd kan gälla spritdrycker, vin och starköl eller avse en eller två av dessa drycker. Lag (1999:1001).

5 § Serveringstillstånd kan meddelas för servering till allmänheten eller i förening, företag eller annat slutet sällskap. Tillståndet kan avse servering året runt eller årligen under en viss tidsperiod (stadigvarande tillstånd). Tillstånd kan även avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle.

Stadigvarande tillstånd gäller tills vidare. Tillståndsmyndigheten får dock om det finns särskilda skäl tidsbegränsa tillståndet till viss tid.

I samband med beslut om serveringstillstånd eller senare får tillståndsmyndigheten meddela de villkor som behövs. Lag (2001:414).

7 § Serveringstillstånd får meddelas endast den som visar att han med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt är lämplig att utöva verksamheten. Sökanden skall också visa att serveringsstället uppfyller kraven i 8 §.

Vid tillståndsprövningen skall särskild hänsyn tas till om sökanden är laglydig och benägen att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna.

8 § Tillstånd för servering till allmänheten året runt eller årligen under viss tidsperiod får meddelas endast om serveringsstället har ett kök för allsidig matlagning och tillhandahåller lagad mat. Serveringsstället skall ha ett med hänsyn till omständigheterna tillräckligt antal sittplatser för gäster. Serveringsstället skall även vara lämpligt för sitt ändamål ut brandsäkerhetsynpunkt.

Tillstånd för servering till allmänheten under en enstaka tidsperiod eller vid ett enstaka tillfälle får meddelas om serveringsstället tillhandahåller lagad mat. Detsamma gäller beträffande tillstånd för servering i slutet sällskap.

Om det finns en drinkbar skall den vara en mindre väsentlig del av serveringsstället inrättad i nära anslutning till matsal.

Utan hinder av första och andra styckena får tillstånd meddelas för servering av vin och starköl i foajé till teater eller konsertlokal. Servering får dock endast ske under pauser i föreställningen.

Servering av alkoholdrycker från minibar på hotellrum får ske på hotell med serveringstillstånd. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Statens folkhälsoinstitut får meddela närmare bestämmelser om servering. Lag (2001:414).

10 § Serveringstillstånd skall avse viss lokal eller annat avgränsat utrymme.

Tillstånd till servering skall vara knutet till ett visst serveringsställe. Serveringslokal ska kunna förses med mat från serveringsställets restaurangkök och stå i förbindelse med serveringsstället i övrigt för att få tillhöra samma serveringstillstånd.

19 § Kommunen skall återkalla serveringstillstånd om;

- 1. tillståndet inte längre utnyttjas,**
- 2. det inte endast tillfälligt uppkommer sådana olägenheter som avses i 6 kap 2 §,**
- 3. tillståndshavaren inte följer de för serveringen eller serveringstillstånd gällande bestämmelserna i denna lag eller föreskrifter eller villkor meddelade med stöd av denna lag,**
- 4. De förutsättningar som gäller för meddelande av tillstånd enligt 7 och 8 §§ inte längre föreligger, eller**
- 5. tillståndshavaren tillåter brottslig verksamhet på serveringsstället, Lag (2001:414)**

20 § I stället för återkallelse enligt 18 eller 19 §§ kan tillståndshavaren meddelas varning, om varning av särskilda skäl anses vara en tillräcklig åtgärd.

För att varning skall komma ifråga krävs att det föreligger grund för återkallelse, det vill säga att något av rekvisiten i 7 kap 19 § punkt 2-5 är uppfyllt.

Om sådan grund föreligger är huvudregeln att tillståndet återkallas. För att ett ingripande skall kunna begränsas till en varning måste särskilda skäl föreligga.

Sådana särskilda skäl kan vara att tillståndshavaren vidtar verkningsfulla åtgärder för att rätta till missförhållandena. Exempel på sådana åtgärder är organisatoriska förändringar, lokalombyggnad, borttagande av drinkbar, anlitan av ordningsvakter eller att någon eller några personer lämnar verksamheten. Sär-

skilda skäl kan också vara att överträdelsen har varit tillfällig eller berott på missförstånd, jämför med vad som sägs under 7 kap 7 §.

En varning kan förenas med villkor enligt 7 kap 5 §. Villkor kan exempel gälla serveringstid, vakter och bordsservering.

• 8 kap Tillsyn m.m.(AL)

3 § Den som beviljas tillstånd skall hos tillståndmyndigheten anmäla när han avser påbörja verksamheten. Anmälan skall även göras om verksamheten läggs ned eller om avbrott görs i den. Anmälan skall också göras i fall verksamhetens omfattning förändras eller om det i övrigt sker någon förändring i verksamheten som är av betydelse för tillsynen. Även betydande förändringar av ägarförhållanden skall anmälas.

5 § Bokföring i rörelse som är tillståndspliktig skall vara så utformad att kontroll av verksamheten är möjlig. Den som driver rörelsen är skyldig att på anfordran av en tillsynsmyndighet förete bokföringshandlingarna. Tillståndshavare och den som enligt 4 kap. 1 § första stycket är berättigad att bedriva partihandel är skyldiga att lämna statistiska uppgifter i enlighet med de föreskrifter som regeringen, efter regeringens bemyndigande, Statens folkhälsoinstitut meddelar. Lag (2001:414).

5a § Den som har tillstånd för servering av spritdrycker, vin eller starköl till allmänheten eller stadigvarande tillstånd för servering i slutet sällskap är skyldig att registrera all försäljning i kassaregister och att vid varje försäljning ta fram och erbjuda kunden ett av registret framställt kvitto. Tillståndsmyndigheten får medge undantag för servering inom ideella föreningar eller liknande slutna sällskap.

Kassaregister skall på ett tillförlitligt sätt visa alla transaktioner som gjorts. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om kassaregister. Lag (2001:141).

Ingår i Länsstyrelsen rapportserie
ISSN 0284 - 8813

Har du frågor, önskar fler exemplar m m, kontakta
Länsstyrelsen i Västmanlands län, 721 86 Västerås
Tel 021-19 50 00 | Fax 021-19 51 35 | E-post lansstyrelsen@u.lst.se
www.vastmanland.lst.se